

Ha jön a farkas

Szlovákiából kis számban, de egyre gyakrabban érkeznek hozzánk barnamedvék. Az elmúlt években a Heves és Nógrád megye északi részén tapasztaltak arra engednek következtetni, hogy a faj megtalálta élőhelyét nálunk, immár folyamatosan jelen van. A farkas pedig egyre stabilabb állományban fordul elő Észak-Magyarországon, de felbukkanhat már az Alföldön éppúgy, mint a Dunántúlon.

Erdei barangolásaink során tehát – bár minimális eséllyel – akár ezekkel a ragadozókkal is találkozhatunk. Mit is tehetünk ilyenkor? Erről tájékoztatott *Gombkötő Péter*, a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) zoológiai szakreferense.

A nagyragadozók alapvetően elkerülik az embert, mert érzékeny érzékszerveikkel jóval korábban észlelik közelségünket. A rendkívül ritka ragadozó-ember találkozások esetében tehát már néhány másodperc után maguk távoznak a helyszínről. Ritkán előfordulhat azonban, hogy a tapasztalatlan fiatal egyedek kíváncsiskodnak, és nem feltétlenül menekülnek el azonnal.

Ha észreveszi a kutyát

Ha farkassal találkozunk, igyekezzünk nyugodtak maradni, hiszen e ritka alkalom az ember számára felejtethetetlen élményt jelenthet. Semmiképp ne próbáljunk elszaladni előle. Amennyiben zavaró a közelsége, igyekezzünk lassan, az állatot állandóan szemmel tartva, folyamatosan távolodni. Általában, ha a farkasra rákiabálnak vagy tapsolnak, rögvest menekü-

lőre fogja, de soha nem szabad üldözőbe venni, mert az védekezést, kiszámíthatatlan agressziót válthat ki belőle. Különösen veszélyes, ha a fiatal állatot magunkhoz csalogatjuk vagy etetni kezdjük.

Komoly konfliktus a farkas és a kutya találkozása, ezért sem szabad hű társunkat szabadon engedni a kirándulások során. A kutya alapvetően a nevelésétől függően viselkedik, de a természetben észlelt csábító illatok elvonják figyelmét, eltávolodhat tőlünk, így akár a nagyragadozók prédájává is válhat. Ha az erdőben sétálva farkast pillantunk meg, a farkas pedig a kutyára összpontosít, akkor kiabálással, tapsolással vonjuk el a ragadozó figyelmét a kutyáról. A farkastól a lehető legnagyobb távolságot tartsuk meg, s hátrálás közben folyamatosan beszéljünk a kutyához. Amennyiben a farkas ezután is követ minket, nagyobb követ, fadarabot hajtsunk felé. Ha a farkast az általa zsákmányolt prédánál találjuk (ami adott esetben lehet ebünk is), akkor se próbáljuk azt

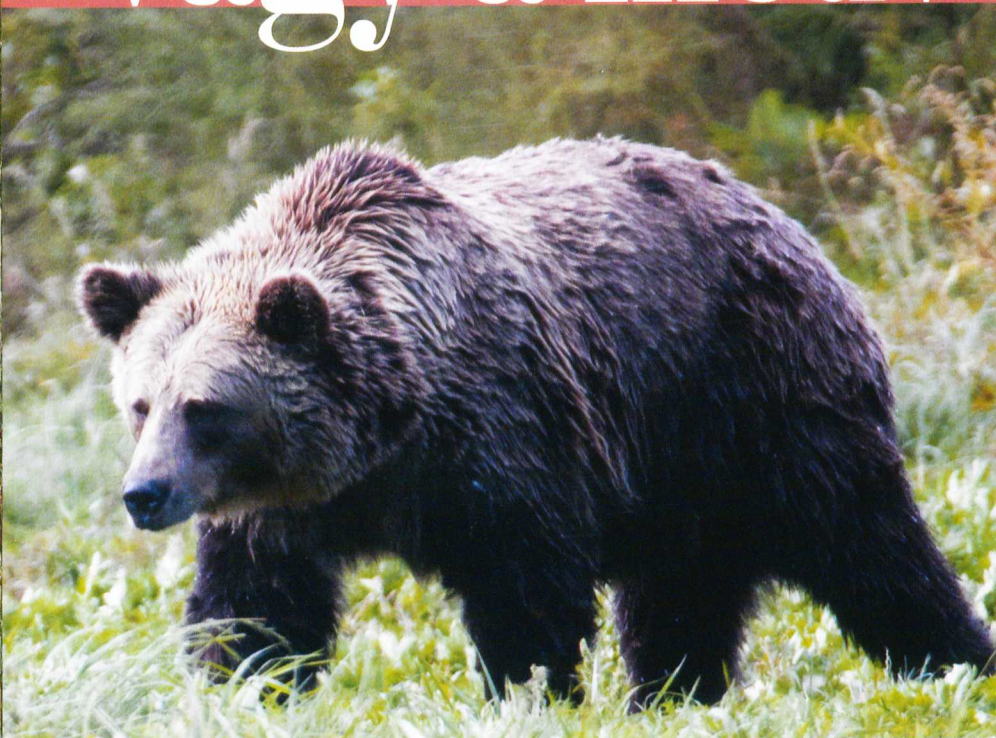
tőle elvenni, illetve zsákmányától elzavarni, mert az szintén szélsőséges agressziót válthat ki.

A farkassal való ritka találkozásra akkor is sor kerülhet, ha szabadon látogatható barlangban bukkanunk bűvő- vagy szaporodó helyére. Ebben az esetben azonnal távozzunk a barlangból! Ez a szabály az összes vadon élő, barlangban meghúzódó állattal történő találkozásra vonatkozik! Amennyiben a természetben farkast észlelünk vagy a fajhoz kapcsolódó életnyomokat találunk, minél hamarabb vegyük fel a kapcsolatot a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságával.

Gombkötő Péter: megfelelő viselkedéssel megelőzhetjük a bajt

vagy a medve

Vonzza az élelmiszer

Medve járta területeken kirándulva ne vigyünk magunkkal erős illatú élelmiszereket, így a halkonzervről és a cukrozott sűrített tejről is mondjunk le.

Semmi esetre se hagyjuk magunk után az élelmiszer maradékát vagy annak csomagolóanyagát. Ezeket lehetőleg szagmentesen csomagoljuk el, úgy vigyük tovább magunkkal.

Ha sátorozunk a területen, az élelmiszert a sátortól távolabb eső fára függesszük fel.

Nem játék

A barnamedve alapvetően magányosan járja az erdőket, és naponta akár több tíz kilométert is megtesz. Bármelyik napszakban aktív lehet, de az ember által háborgatott élőhelyein inkább éjszaka és a hajnali órákban táplálkozik. Ragaszkodik az általa használt területhez, melynek nagysága a néhány ezer hektártól akár több száz négyzetkilométerig is terjedhet. A barnamedve nem alszik valódi téli álmat. Testhőmérséklete csak pár Celsius-fokot csökken. A novembertől márciusig tartó nyugalmi időszaka alatt többször is felébredhet.

Ez a csúcsragadozó eredetileg a zavartalan erdőségekhöz kötődik, és táplálékát is ott szerzi meg. Alkalmazkodóképessége révén azonban hozzá tud szokni az ember jelenlétéhez, kihasználja az általa nyújtott élelemforrásokat is, így rájárhat a mezőgazdasági területekre, a vadetetőkre és elfogyasztja a kommunális hulladékot.

A faj kerüli az embert, és akárcsak a farkas, nem tekinti zsákmányának. A természetben elenyészően kis valószínűséggel előforduló találkozás esetén az állat ugyan-

annyira meglepődhet, mint az ember. Megfelelő viselkedéssel azonban megelőzhetők a kellemetlen meglepetések. A medvével nem kell barátkozni, bármilyen korú is legyen. A bocskok közelében nagy valószínűséggel az anya is ott van. A legtöbb konfliktus az anyamedvékhez köthető!

Beszélgessünk, csapjunk zajt!

Ha medve lakta területen járunk, kerüljük az átláthatatlan sűrű bozótosokat, és ha nem szükséges, ne kiránduljunk napnyugta és napkelte között ilyen erdőkben. Ne járjunk nesztelenül – tegyük a medvék számára egyértelművé jelenlétünket, adott esetben közeledésünket. Ha társaságban vagyunk, beszélgessünk! Ha egyedül járjuk a rengeteget, használjunk valamilyen zajkeltő eszközt, mint például csengőt vagy rádiót. Fejhallgatóval semmiképp se közlekedjünk.

Amennyiben mégis úgy találkozunk a medvével, hogy az nem vett észre minket, akkor lehetőleg feltűnés nélkül, halankán, az állatot szemmel tartva, hátrálva

távolodjunk el a helyszínről. Ha a medve két lábra áll, ne essünk kétségbe, azt a jobb tájékozódás érdekében teszi. Ha észrevesz minket, ne próbáljuk elzavarni, ne nézzünk a szemébe, ne fordítsunk neki hátat, s ne akarjunk elfutni, már csak azért se, mert jóval gyorsabb nálunk. Halkan beszéljünk és közben hátráljunk. Amennyiben autóból pillantjuk meg a medvét, ne hagyjuk el a járművet. Ne próbáljunk barátkozni vele, ne etessük, ne akarjuk közelebről lefényképezni. Ha közelít hozzánk, ne provokáljuk, ne tegyünk hirtelen mozdulatot. Kutyasétáltatás és kutyával való vadászat esetén tartuk szem előtt, hogy a medve elől menekülő ebünk hozzánk fog visszafutni védelemért, nyomában támadójával. Végezetül Gombkötő Péter felhívta a figyelmet arra, hogy napjainkban az oly divatos terepkerékpározás során sokkal nagyobb az esély a nagyragadozókkal való találkozásra, mint gyalogtúrákon, ezért a biciklistáknak sem árt felkészülniük egy-egy ilyen esetre.

Fotók: Kozma Attila (BNPI)